

INFORMACIJOS PAIEŠKOS STRATEGIJA MENAMO VARTOTOJO POREIKIAMS TENKINTI

Parengė **Sonata Vitkutė**,
Pagėgių savivaldybės viešosios bibliotekos
metodininkė – skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėja

Pagėgiai, 2010

Informacijos statusas visuomenėje, jos marketingo tyrimai įgauna vis didesnę prasmę: mokslo vystymasis, žmonijos technologinis bei intelektinis progresas, konstruktyvūs evoliucinių permainų planai taptų neįgyvendinami bei liktų tik gražia svajone be svarbiausios visų laikų pasaulio varomosios jėgos – informacijos, kurios įsisavinimo procesas apvainikuojamas esminiu maštančios būtybės - žmogaus – įgyjamu potencialu – žiniomis.

Šiuolaikiniame pasaulyje sparčiai stiprėjant požiūriui, jog tas asmuo, kuris valdo informaciją, taipogi valdo ir pasaulį, vis intensyviau susimąstoma apie šią nematerialią, bet dvasinę ir dėl to unikalią vertybę kaupiančių, saugančių, skleidžiančių, operatyviai suprantama bei patrauklia forma pasaulinei bendruomenei pateikiančių institucijų būtinumą ir jų veiklos optimizavimo perspektyvas. Šių institucijų tarpe, greta bibliografinių tarnybų, informacijos centrų, išskirtinę vietą užima bibliotekos - jos yra pagrindiniai informacijos valdybos organai, užtikrinantys laisvą ir lygią visuotinę prieigą prie žmonijos istorijos raidoje sukauptų žinijos išteklių. Viena iš svarbiausių bibliotekų specialistų atliekamų funkcijų – vartotojų informacinis konsultavimas, jų bibliografinis aptarnavimas, dar kitaip vadinamas atsakinėjimu į bibliografines užklausas. Bibliotekininkai orientuojasi į maksimalų šios specifinės užklausų rūšies patenkinimo lygį.

Mano darbo tikslas – patenkinti menamo vartotojo pateiktą bibliografinę užklausa, tema „Mažosios Lietuvos raštija“, t.y., surasti šiai užklausiai reikšmingą informaciją. Tai – bibliografinė teminė (semantinė) užklausa.

Paieškos objektas – semantika. Ieškoma prasminio turinio – bibliografinių duomenų apie dokumentus, kuriuose būtų pateikta informacijos, susijusios su Mažosios Lietuvos raštija.

Optimaliam šios užklauso patenkinimui keliami šie uždaviniai:

1. išsiaiškinti, kokios intencijos verčia vartotoją ieškoti informacijos šia tema (savišvietai, profesiniams tikslams, laisvalaikio pramogoms, studijoms, moksliniams tyrinėjimams, etc.). Nuo šio atsakymo priklauso, koks yra būtinas žinių patikimumo lygis, lemiantis potencialių šaltinių, kuriuose bus ieškoma informacijos (recenzuotuose mokslo darbuose, straipsniuose ir pranešimuose nerecenzuotuose konferencijų leidiniuose, publikacijose mokslo populiarinimo ir profesiniuose leidiniuose, plačiąjai visuomenei skirtuose spaudiniuose, straipsniuose laikraščiuose, žurnaluose bei internete ar įvairiuose mokomuosiuose ir informaciniuose leidiniuose, bibliografijos priemonėse) atrankos kriterijus bei atitinkamai jų autorių autoritetingumo lygmenį (tam tikros profesinės srities specialistas, žurnalistas, mokslininkas, studentas, etc.);

2. nustatyti pageidaujamų informacijos išteklių chronologinį laikotarpį (gali būti, jog vartotoją domina informacija apie tam tikrą Mažosios Lietuvos raštijos tarpsnį arba literatūra, išleista apyvarton konkrečiu laikmečiu);

3. išsiaiškinti pageidaujamų dokumentų tipą (rankraščiai, kartografiniai spaudiniai, mikrofišos, knygos, elektroniniai ar multimediniai dokumentai, etc.);

4. apibrėžti vartotojui priimtina kalbinę aprėptį (kokia kalba, o gal ir kelios kalbos turėtų dominuoti surastose temą atitinkančiose informacinėse laikmenose);

5. išsiaiškinti vartotojo reikalavimus leidybos duomenims (pasiteirauti, ar turi įtakos, kokioje šalyje dokumentas išleistas, kokia leidykla jį leido ir kokia spaustuvė spausdino);

6. pasitikslinti, kokie duomenys apie dokumentą (bibliografinio aprašo elementai) turėtų būtinai atsispindėti bibliografiniame sąrašė, t.y, kurie jų yra aktualiausi vartotojui.

Paieškos strategijos pagrindiniai etapai:

1. vartotojo tikruosius poreikius atitinkančios užklauskos konkretus suformulavimas;

2. vartotojo pageidaujamų dokumentų teminės aprėpties nustatymas;

3. vartotojui reikalingų dokumentų tikslingumo nustatymas;

4. informacijos paieškos sistemų rūšies, kurioje būtų tikslingiausia atlikti bibliografinę paiešką, nustatymas (tradicinėse spausdintose ar automatizuotose);

5. informacijos šaltinių autoritetingumo nustatymas ir atranka, remiantis informacijos paieškos sistemose pateikiamų duomenų žanru (recenzijos, publikacijos, apžvalgos) bei tikslinė paskirtimi (plačiajai visuomenei, mokslui, profesinei veiklai, studijoms, etc.);

6. dalykinių rubrikų, raktinių paieškos žodžių, padedančių visapusiškai atskleisti rūpimą temą, tikslus suformulavimas;

7. išsamaus bibliografinio sąrašo sudarymas, siekiant suteikti vartotojui daugiaaspektės teminės informacijos pasirinkimo ir individualaus laviravimo joje galimybę.

Gavus bibliografinę teminę užklauską (šiuo atveju vartotojas pageidauja informacijos apie Mažosios Lietuvos raštiją), pravartu išsiaiškinti, kokiam tikslui ji renkama. Tai padeda susidaryti bendrą vartotojo reikmių strateginį vaizdą. Šiuo atveju, vartotojas paaiškina, jog jis rengia analitinį tiriamąjį Mažosios Lietuvos specifikos mokslo darbą, kurio esminis siekis – atskleisti Mažosios Lietuvos raštijos reikšmę nacionaliniu (visos Lietuvos) lygiu fundamentaliame šio subregiono kultūriniame kontekste. Iš to galima daryti prielaidą, jog paieškos dalyko turinys daugiaaspektis: vartotojui reikia ne tik duomenų apie Mažosios Lietuvos raštiją, bet ir apie kitus šios etninės zonos dvasinės sferos kultūrinius reliktus. Kadangi informacijos panauda numatoma mokslinėje plotmėje (mokslinio darbo rengimui), ima aiškėti, jog atliekant paiešką, pirmiausia reikės orientotis į jos atlikimą recenzuotuose mokslo darbuose. Pasiteiravus apie chronologinių ribų apibrėžtumą, vartotojas nurodė laikotarpį: jam reikalingi leidiniai, kuriuose būtų pateikti faktai apie Mažosios Lietuvos kultūrinį gyvenimą XVI-XX amžiuje. Tikslinant ieškomų informacijos šaltinių tipologinius bei kalbinius kriterijus, išaiškėjo, jog vartotoją domina išskirtinai rašytiniai (knygos, straipsniai, rankraščiai) bei monokalbiniai (parašyti lietuvių kalba) dokumentai. Informacijos vartotojas, paklaustas apie techninius dokumentų leidybos aspektus, užtikrino, kad jie jam visiškai nereikšmingi: pagrindinį vaidmenį vaidina anksčiau paminėti reikalingų dokumentų kriterijai.

Vartotoją informavus, jog bibliografinio sąrašo įrašų sudarymui ketinama naudotis Osvaldo Janonio bibliografinių nuorodų sudarymo standartais, kurie yra pripažinti tarptautiniu mastu ir plačiausiai vartojami tarp kitų metodikų, pastarasis tam neprieštaravo, tik nurodė, kad jis pageidauja pagrindinių, t.y., šių duomenų apie dokumentą: autoriaus vardo ir pavardės, antraštės, išleidimo vietos, leidyklos, išleidimo metų, bendro puslapių skaičiaus (o jei tai publikacija – konkrečių jos puslapių) bei ISBN (tarptautinio standartinio knygos numerio) arba ISSN (tarptautinio standartinio serialinio leidinio numerio). Kadangi vartotojo poreikis išsamiai atskleistas ir bibliografijos objektas aiškus – kompleksinė Mažosios Lietuvos kultūrinė specifika - galima pradėti nuoseklios paieškos vykdymo procesą. Greičiausias būdas tai padaryti – pasinaudoti interaktyviomis mokslinės informacijos paieškos svetainėmis, duomenų bazėmis (laisvos prieigos DB, atviros prieigos ištekliais, publikacijų bei knygų paieškos šaltiniais).

Paieškos šaltiniai:

1. *Lietuvos virtuali biblioteka: Lietuvos akademinų bibliotekų tinklas* [interaktyvus]. Atnaujinta 2009 m. gruodžio 21 d. [žiūrėta 2010 m. kovas 13 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.library.lt>>.

Panaudotas raktinis žodis – Mažosios Lietuvos raštija. Gauta 16 užklausų atitinkančių išteklių.

2. *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka: suvestinis katalogas* [interaktyvus] [žiūrėta 2010 m. kovas 15 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.libis.lt>>.

Panaudotas raktinis žodis – Mažoji Lietuva. Atliekant paiešką, srityje „Filtrai“ buvo varnelėmis paženklintos vartotojo pageidautų dokumentų rūšys: rankraščiai, serialiniai leidiniai, knygos, o srityje „Kalba“ – pažymėta ieškomų dokumentų kalba – lietuvių. Paieškos rezultatas – 353 užklausų atitinkantys ištekliai, iš kurių pagal tam tikrus kriterijus (spaudinių prieinamumą, turinio universalumą, įvairumą, aktualumą, atitikimą temos tikslinei bei adresatinei paskirčiai, išliekamosios vertės lygį, informacijos autoritetingumą) atrinkti tinkamiausių dokumentų duomenys.

Paieškos vykdymui šios interneto svetainės pasitelktos būtent todėl, jog vadovautasi pateikiamų leidinių identifikuojančių aprašo elementų išsamumu, atsižvelgta į paieškos įrankių panaudos paprastumo kriterijų, bibliografinio aprašo sudedamųjų dalių pateikimo stuktūrą, daugiaaspektės paieškos (šiuo atveju – galimybės atlikti paiešką pagal temos raktinį žodį, o ne pagal konkretų dokumentą) galimybę.

REKOMENDUOJAMOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

Knygos

1. ALEKNAVIČIENĖ, Ona. *Mažosios Lietuvos lietuvių raštija religinių ir visuomeninių sąjūdžių sąlygomis: XVI ir XVIII amžius*: [habilitacijos procedūrai teikiamų mokslo darbų apžvalga]; humanitariniai mokslai, filologija (04 H). Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas, 2008. 23, [1] p. ISBN 978-9955-12-341-5.
2. ALEKNAVIČIUS, Bernardas. „Lietuvninkai mes esam gimę“: Jurgis Zauerveinas-Girėnas Mažojoje Lietuvoje. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2008. 61, [1] p. ISBN 978-9955-18-358-7.
3. ALEKNAVIČIUS, Bernardas. *Mažosios Lietuvos poringės*: [istorinės apybraižos]. Klaipėda: Druka, 2008. 247, [1] p. ISBN 978-9955-735-96-0.
4. *Algirdas Matulevičius apie Mažąją Lietuvą*: bibliografijos rodyklė, 1972-2008. Sud. Audronė Matijošienė. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2008. 110, [1] p. ISBN 978-5-420-01647-3.
5. ALŠĖNAS, Pranas. *Martynas Jankus Mažosios Lietuvos patriarchas*: gyvenimas, darbai ir likimo lemties vingiai. Torontas: J.J. Bachunas, 1967. 394 p.
6. BALSYS, Rimantas. *Mažosios Lietuvos žvejų dainos: sandaros, turinio ir poetikos ypatumai*: mokslinė monografija. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2003. 239, [1] p. ISBN 9955-456-86-8.
7. BRUOŽIS, Ansas. *Mažoji Lietuva: jos amžių įvykiai*. Vilnius: Lietuvos knygų klubas, 1990. 40, [3] p.
8. BRUOŽIS, Ansas. *Mažosios Lietuvos buvusieji rašytojai ir žymesnieji lietuvių kalbos mylėtojai*. Tilžė: b.l., 1920. 125 p.
9. GELŽINIS, Martynas. *Mūsų gimtinė Mažoji Lietuva*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1996. 598 p. ISBN 5-420-01359-2.
10. *Gražiausieji Mažosios Lietuvos padavimai*. Sud. J. Bicka ir F. Tumosas. Marijampolė: Ramona, 2000. 129, [3] p. ISBN 9986-851-49-1.
11. *Karaliaučiaus universitetas baltų kultūroje*: konferencijos, skirtos Karaliaučiaus universiteto įsteigimo 450-osioms metinėms, tezės. Redakcinė komisija: Albinas Drukteinis, Jurgis Mališauskas, Aleksandras Žalys. Klaipėda: [Baublys], 1994. 22, [2] p. ISBN 9986-521-02-5.
12. KAUKAS, Kostas. *Šviesos užburtieji*: apybraižos apie naujuosius lietuvininkus. [Klaipėda : Druka], 2006. 286 p. ISBN 9986-848-97-0.
13. KAUKIENĖ, Audronė. *Po Mažosios Lietuvos dangumi*: mintys apie Mažosios Lietuvos praeitį

- ir dabartį. Sud. Kostas Kaukas. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2000. 153, [1] p. ISBN 9986-505-97-6.
14. KAUNAS, Domas. *Donelaičio žemės knygiai: bibliofilijos apybraižos*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1993. 319, [1] p. ISBN 5-420-00512-3.
 15. KAUNAS, Domas. *Klaipėdiškė: susitikimų ir pokalbių su Ieva Simonaityte užrašai*. Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 1997. 125 p. ISBN 9986-39-006-0.
 16. KAUNAS, Domas. *Knygos dalia: Mažosios Lietuvos knygos istorijos tyrinėjimai*. Vilnius: Pradai, 1999. 325, [1] p. ISBN 9986-943-25-6.
 17. KAUNAS, Domas. *Knygos kultūra ir kūrėjas: istoriografiniai tyrimai ir vertinimai*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2009. 400, [3] p. SBN 978-9955-33-364-7.
 18. KAUNAS, Domas. *Mažosios Lietuvos bibliotekos: (1879-1919 m. Mažosios Lietuvos lietuvių bibliotekų istorinė apžvalga): mokomoji priemonė*. Vilnius: Lietuvos TSR aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerija, 1983. 110, [3] p.
 19. KAUNAS, Domas. *Mažosios Lietuvos bibliotekos: (iki 1940 metų)* Vilnius: LTSR VRB, 1987. 257 p.
 20. KAUNAS, Domas. *Mažosios Lietuvos knyga: lietuviškos knygos raida 1547-1940*. Vilnius: Baltos lankos, 1996. 764 p. ISBN 9986-813-28-X.
 21. KAUNAS, Domas. *Mažosios Lietuvos knygynai: (iki 1940 m.): žinynas*. Vilnius: Lietuvos knygų rūmai, 1992. 293, [1] p. ISBN 5-89942-580-6.
 22. KAUNAS, Domas. *Mažosios Lietuvos kultūros istorijos paveldas: vertės ir interesų sankirtos požiūriu*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2004. 75, [1] p. ISBN 9986-19-681-7.
 23. KAUNAS, Domas. *Mažosios Lietuvos lietuvių bibliotekos 1920-40 m.: mokomoji priemonė*. Vilnius: LTSR aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijos leidybinė redakcinė taryba, 1984. 125, [2] p.
 24. KAUNAS, Domas. *Mažosios Lietuvos spaustuvės 1524-1940 metais: žinynas*. Vilnius: Mokslas, 1987. 175, [1] p.
 25. KAUNAS, Domas. *Mažosios Lietuvos veidai ir vaizdai: 1885-1940 metų ikonografija*. Vilnius: Valstybės žinios, 2000. 438, [1] p. ISBN 9986-18-064-3.
 26. KONDRATAS, Benjaminas. *Kūrėjų pėdsakais*. Vilnius: Margi raštai, 2004. ISBN 9986-09-261-2.
 27. KŠANIENĖ, Daiva. *Mažosios Lietuvos ir Klaipėdos krašto muzikos bei kultūros veikėjai: (XVI a.-XX a. pirmoji pusė): biografinis žinynas*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2000. 76 p.
 28. KŠANIENĖ, Daiva. *Muzika Mažojoje Lietuvoje: lietuvių ir vokiečių kultūrų sąveika (XVI a. - XX a. 4 dešimtmetis)*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2003. 518, [1] p. ISBN 9955-585-20-X.
 29. KŪJUS, M. *Dr. Jurgis Sauerveinas: jo gyvenimas, veikla ir raštai*. [Kaunas], [1937]. 105, [17] p.

30. *Lietuvininkų kraštas*: monografija. Kaunas: Litterae universitatis, 1995. 737, [1] p. ISBN 9986-475-03-1.
31. KVIKLYS, Bronius. *Mažoji Lietuva*. New York, N.Y.: Lietuvos tyrimo institutas, 1958. 327 p.
32. MATULEVIČIUS, Algirdas. *Kas tu, Mažoji Lietuva?* Vilnius: Lietuvos kraštotyros draugijos centro taryba, 1989. 23 p.
33. MATULEVIČIUS, Algirdas. *Mažoji Lietuva XVIII amžiuje: lietuvių tautinė padėtis*. Vilnius: Mokslo, 1989. 195, [3] p. ISBN 5-420-00240-X.
34. *1905, d. 2: Mažoji Lietuva*. [Sud. Audronė Matijošienė]. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 1996. 136 p. ISBN 9986-19-167-X ((2 dalys)), ISBN 9986-19-166-1 ((2 dalis)).
35. *1906-1907, d. 2: Mažoji Lietuva*. [Sud. Audronė Matijošienė]. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 1997. 179, [1] p. ISBN 9986-19-290-0.
36. *1910-1911, d. 2 : Mažoji Lietuva*. Sud. Audronė Matijošienė. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2003. 374 p. ISBN 9986-19-592-6.
37. *1910-1911, d. 2 : Mažoji Lietuva*. Sud. Audronė Matijošienė. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2003. 374 p. ISBN 9986-19-592-6.
38. *Mažoji Lietuva ir mes*: prof. P.I. Kušnerio studijai pasirodžius. Sud. Vincas Žemaitis. Čikaga: Lietuvių miškininkų sąjunga išėivijoje, 1981. 112 p.
39. *Mažosios Lietuvos enciklopedija*. [Vyr. red. Zigmas Zinkevičius]. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2000-2009. 4 t. ISBN 5-420-01470-X.
40. *Mažosios Lietuvos garbinga praeitis, liūdna dabartis ir neaiški ateitis*. Sud. Vilius Pėteratis. Vilnius: Romuna, 2003. 2 d. ISBN 9986-897-11-4.
41. *Mažosios Lietuvos istorija ir etnografija*: mokslinės konferencijos, įvykusios 1993 m. gruodžio 10 d., medžiaga. Klaipėdos universiteto Baltų kalbotyros ir etnologijos katedra. Klaipėda: S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 1994. 43 p.
42. *Mažosios Lietuvos istorijos paminklai*: iš Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus rinkinių. Klaipėda: Libra Memelensis, 2004. 95, [1] p. ISBN 9955-544-28-7.
43. *Mažosios Lietuvos kalba ir kultūra*: mokslinės konferencijos, įvykusios 1994 m. gruodžio 2 d., skirtos Viliui Gaigalaičiui (1870-1945), medžiaga. Sud. Audronė Kaukienė. Klaipėda: S. Jokužio leidykla – spaustuvė, 1995. 52, [1] p. ISBN 9986-31-000-8.
44. *Mažosios Lietuvos kultūros paveldas*: [konferencijos "Mažosios Lietuvos kultūros istorijos paveldas" (2005 m. rugsėjo 22-24 d.) medžiaga]. Sud. Domas Kaunas. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2006. 396, [1] p. ISBN 9986-19-956-5.
45. *Mažosios Lietuvos regioninis kultūros ir turizmo centras*: [informacinis leidinys]. [Klaipėda: S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2002]. 32 p.
46. *Mažosios Lietuvos spaudos paveldas*: parodos iš Domo Kauno rinkinio katalogas: Vilniaus

- universiteto bibliotekos Retų spaudinių skyrius, P. Smuglevičiaus salė, 2009 m. balandžio 21 d. - gegužės 7 d. [Sud. Domas Kaunas]. Vilnius: Petro ofsetas. 105, [1] p. ISBN 978-609-420-013-7.
47. MICHELINI, Guido. *Mažosios Lietuvos giesmynų istorija: nuo Martyno Mažvydo iki XIX a. pabaigos*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2009. 395 p. ISBN 978-9955-18-418-8.
48. MILERYTĖ, Giedrė. *Mažosios Lietuvos lietuvių egziliniai likimai, 1944-1959*. Vilnius: Versus aureus, [2009]. 255, [1] p. ISBN 978-9955-34-246-5.
49. MILKUS, Kristijonas Gotlibas. *Pilkainis: poezija, proza*. Sud. Liucija Citavičiūtė ir Juozas Girdzijauskas. Vilnius: Vaga, 1990. 476, [2] p. ISBN 5-415-00464-5.
50. *Nuo Mažvydo iki Vydūno: Karaliaučiaus krašto šviesuoliai*. Sud. Vytautas Šilas. Vilnius: Mintis, 1998. 227, [1] p. ISBN 5-417-00778-1.
51. PAKARKKLIS, Povilas. *Mažoji Lietuva vokiečių mokslo šviesoje*. Kaunas: Socialinių ir politinių mokslų institutas, 1935. 75 p.
52. PĖTERAITIS, Vilius. *Mažoji Lietuva ir Tvanksta: prabaltų, pralietuvių ir lietuvininkų laikais: daugiau kaip 4000 m. nenutrūkstamos baltiškosios vandenvardinės kultūros raida*. Vilnius: Mažosios Lietuvos fondas: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1992. 453 p.
53. POCYTĖ, Silva. *Mažlietuviai Vokietijos imperijoje, 1871-1914*. Klaipėdos universitetas. Vakarų Lietuvos ir Prūsijos istorijos centras. Vilnius: Vaga, 2002. 303, [1] p. ISBN 5-415-01676-7.
54. *Senieji Didžiosios ir Mažosios Lietuvos ryšiai: mokslinės konferencijos, įvykusios 1995 m. gruodžio 1 d., medžiaga*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 1996. 67 p.
55. SLAVINSKIENĖ, Jūratė. *100 klausimų apie Mažąją Lietuvą: pamoka-ekskursija aukštesniųjų humanitarinio profilio klasių mokiniams*. Kaunas: Šviesa, 2000. 71 p. ISBN 5-430-03095-3.
56. ŠILAS, Vytautas. *Mažosios Lietuvos kultūros pėdsakai Kaliningrado srityje*. Vilnius: Mintis, 1990. 425, [2] p.
57. TRIŠKAITĖ, Birutė. *Rankraštinio Mažosios Lietuvos žodyno "Clavis Germanico-Lithvana" genezė: daktaro disertacija: humanitariniai mokslai, filologija (04 H)*. Kaunas: Vytauto Didžiojo universiteto leidykla, 2008. 238, [11] p. ISBN 978-9955-12-344-6.
58. *Vydūnui-125: ex libris*: [Tarptautinio ekslibrisų konkurso parodos katalogas]. Sud. Ieva Labutytė. Vilnius: Lietuvos Vydūno draugija, 1993. 55 p.
59. ZEMLICKAS, Gediminas. *Mažosios Lietuvos Didieji: Bernardo Aleknavičiaus biobibliografija*. Marijampolė: Ramona, 2000. 123, [1] p. ISBN 9986-851-65-3.
60. ZINKEVIČIUS, Zigmas. *Mažosios Lietuvos indėlis į lietuvių kultūrą*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2008. 285, [1] p. ISBN 978-5-420-01621-3.

Publikacijos

61. BONČKUTĖ, R. Rašomosios kalbos gaivinimas ir Mažoji Lietuva. Iš *Senieji Didžiosios ir Mažosios Lietuvos ryšiai*: mokslinės konferencijos, įvykusios 1995 m. gruodžio 1 d., medžiaga. Klaipėda, 1996, p. 26-35. ISBN 9986-505-267.
62. JUŠKA, Albertas. Elementoriai. Iš *Mažosios Lietuvos enciklopedija. T. I.* Vilnius, 2000, p. 352-353. ISBN 542-001-47-18.
63. JUŠKA, Albertas. XVII - XIX a. Mažosios Lietuvos elementoriai. *Tiltai*: humanitariniai ir socialiniai mokslai. Klaipėda, 1997, nr. 1, p. 49-54, ISSN 1392-3137.
64. KAPSEVIČIENĖ, Vitalija. Didžioji Lietuva Mažosios Lietuvos gramatikose. Iš *Senieji Didžiosios ir Mažosios Lietuvos ryšiai*: mokslinės konferencijos, įvykusios 1995 m. gruodžio 1 d., medžiaga. Klaipėda, 1996, p. 20-25.
65. KAPSEVIČIENĖ, Vitalija. Senųjų Mažosios Lietuvos raštų rašybos ypatumai. Iš *Lietuvininkų kalba; Mažosios Lietuvos tautosaka; Mažosios Lietuvos etnografija*: mokslinių konferencijų pranešimai. Kaunas, [b.m.], p. 21-22.
66. KAUKIENĖ, Audronė. Elbingo žodynėlis: [seniausias prūsų rašytinis kalbos paminklas]. Iš *Mažosios Lietuvos enciklopedija. T. I.* Vilnius, 2000, p. 350-351. ISBN 542-001-47-18.

Rankraščiai

67. BALSYS, Rimantas. *Mažosios Lietuvos žvejų dainos: ypatumai ir santykiai su lietuvių bei latvių liaudies dainų tradicijomis* [Rankraštis]: daktaro disertacija: humanitariniai mokslai, etnologija (07 H), folkloras (H 400). Vilnius, 2001. 149 lap.
68. BROKARTAITĖ-PLADIENĖ, Indrė. *Vokiškos leksikos skolinimasis Rytprūsių lietuvių laikraštyje "Naujasis Tilžės keleivis" (1924-1940)* [Rankraštis]: daktaro disertacijos santrauka: humanitariniai mokslai, filologija (04 H). Vilnius [i.e. Šiauliai]: Šiaulių universiteto leidykla, 2007. 28, [1] p.
69. CITAVIČIŪTĖ, Liucija. *Karaliaučiaus universiteto Lietuvių kalbos seminaro poveikis lietuvių raštijos ir knygos kultūros plėtotei XVIII-XIX amžiuje* [Rankraštis]: daktaro disertacija: humanitariniai mokslai, komunikacija ir informacija (06 H). Vilnius: Vilniaus universitetas, 2001. 253, [2] lap.
70. DELTUVIENĖ, Daiva. *Mažosios Lietuvos oikonimai (XIV-XVIII a.)* [Rankraštis]: daktaro disertacijos santrauka: humanitariniai mokslai, filologija, kalbotyra (H 350). Kaunas: Technologija, 2001. 32, [1] p.
71. ERICHSMEIER, Jovita. *Tikslo, sąlygos ir nuolaidos šalutiniai sakiniai XVI-XVII a. Mažosios Lietuvos autorių raštuose* [Rankraštis]: daktaro disertacija: humanitariniai mokslai, filologija, baltų kalbotyra H5901. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas, 2002. 166 lap.

72. *Klaipėdos kraštas ir Žemaičiai* [Rankraštis]: paskaita, skaityta VDU draugijos "Mažoji Lietuva" radijo valandėlėje. Sud. J. Pėteraitis. [1940]. 4 lap.
73. *Knygos kalendorius, 2010-ieji* [Rankraštis]: [iš Domo Kauno Mažosios Lietuvos spaudos rinkinio]. [Sud. Domas Kaunas]. Vilnius: Petro ofsetas, [2009]. [30] p.
74. *T. Lepneris ir Mažoji Lietuva* [Rankraštis]: konferencijos, skirtos T. Lepnerio 300-osioms mirties metinėms, tezės. Klaipėda, 1991. 19 p.
75. *Lietuvininkai ir Mažoji Lietuva amžių bėgyje* [Rankraštis]: konf. pranešimų tezės, Klaipėda, 1989 m. gruodžio 8-9 d. Klaipėda, 1989. 56 p.
76. *Lietuvininkai ir Mažoji Lietuva amžių būvyje* [Rankraštis]: (konferencijos pranešimai), Klaipėda, 1989 m. gruodžio mėn.8-9 d. Klaipėda, 1990. 92, [3] p.
77. *Lietuvininkų kalba; Mažosios Lietuvos tautosaka; Mažosios Lietuvos etnografija* [Rankraštis]: mokslinės konferencijos pranešimai. Sud. ir leid. A. Sabaliauskienė. Kaunas: Kelias, 1994. 95 p.
78. MACIŪNAS, Vincas. *Pilypo Ruigio rankraštis anų laikų rėmuose* [Rankraštis]. [Chicago (Ill.): s.n., 1977]. [15] lap.
79. *[Mažąją Lietuvą liečiantys straipsniai išėivių spaudoje]* [Rankraštis]: iš Viliaus Pėteraičio archyvo: nuo 1949 m. iki 1990 m. [Sud. V. Pėteraitis]. [Montreal: s.n., 1949-1990].
80. *Mažoji Lietuva laukia jūsų* [Rankraštis]. [Kaunas: Kaliningrado (Karaliaučiaus) krašto lietuvių b-nė, 1998]. [6] p.
81. *Mažosios Lietuvos ir Klaipėdos krašto lietuvininkų buities ir dvasinės sąmonės atspindžiai* [Rankraštis]: (pagal 1890 m. buvusioje Ragainės a., Žilių v. Balandžių k. gimusios L. Bajoraitės pasakojimus). Užrašė M. Juškaitė, Kaunas, 1980-1986. Kaunas: "Į laisvę" fondo Lietuvos filialas, 1992. 25 lap.
82. NARBUTAS, Ignas. *Senųjų lietuvininkų mitinis pasaulis: mitinės figūros ir jų aplinka* [Rankraštis]: daktaro disertacijos santrauka: humanitariniai mokslai, etnologija, 07H. Kaunas: VDU, 1998. 25, [1] p.
83. PAKERYS, Jurgis. *XVI a. Mažosios Lietuvos spaudinių mišriųjų priesaginių veiksmažodžių daryba* [Rankraštis]: daktaro disertacija: humanitariniai mokslai, filologija (04 H). Vilnius, 2005. 275 lap.
84. POCYTĖ, Silva. *Mažosios Lietuvos lietuvių tautinis identitetas ir kultūrinė raiška 1871-1914 m.* [Rankraštis]: daktaro disertacija : humanitariniai mokslai, istorija (05 H). Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas, 2000. 215 lap.
85. ZUMERIS, Bronius. *Mažoji Lietuva rusiškojo imperializmo tinkle - arba Mažosios Lietuvos likimui paminėti priedas* [Rankraštis]. Melbournas, 1989. 56 p.
86. ŽEMIENĖ, Aušra. *XVIII-XIX a. Ragainės apskrities lietuvininkų pavardžių daryba ir kilmė* [Rankraštis]: daktaro disertacija: humanitariniai mokslai, filologija (04 H). Vilnius, 2002. 241 lap.